

ARHIV

„ISKRE“
Glasilo SVŠ
VIPAVA

LETNIK XI • 1978/79
št. 2

ISKRE
ISKRE

učite se od otrok

*Otroci slikajo svojega Boga.
Ne varčujejo z barvami.
Velikansko sonce
nad krošnjo drevesa.
Svetla postava,
mladeniški Bog
čisto brez brade
in z očmi velikimi tako
kot okna katedrale v Chartresu.
Več plasti barve
na istem listu papirja.*

*Otroci so poskočili
in zaplesali okoli s svojimi slikami v rokah.
Potem so slike odvrgli,
da bi narisali nove.*

*Njihove podobe
niso bile posebno všeč
strokovnjakom za Boga;
oni niso dodajali barvo na barvo,
temveč stavke na stavke
in zapletli so se
v mrežo svojih lastnih besed.
Svojega nauka niso bili veseli.*

*Torej se učite od otrok,
vi veliki in modri:
v igri življenja slikati podobe
in se od svojih podob spet ločiti!*

*Prepustite se silam stvarjenja.
Toda na nobeno stvar se ne prilepite!
Naj bo vaše srce prosto duha lastništva
in Bog bo začel plesati v vas.*

(Martin Gutl)

G L O R I A

in excelsis D e o

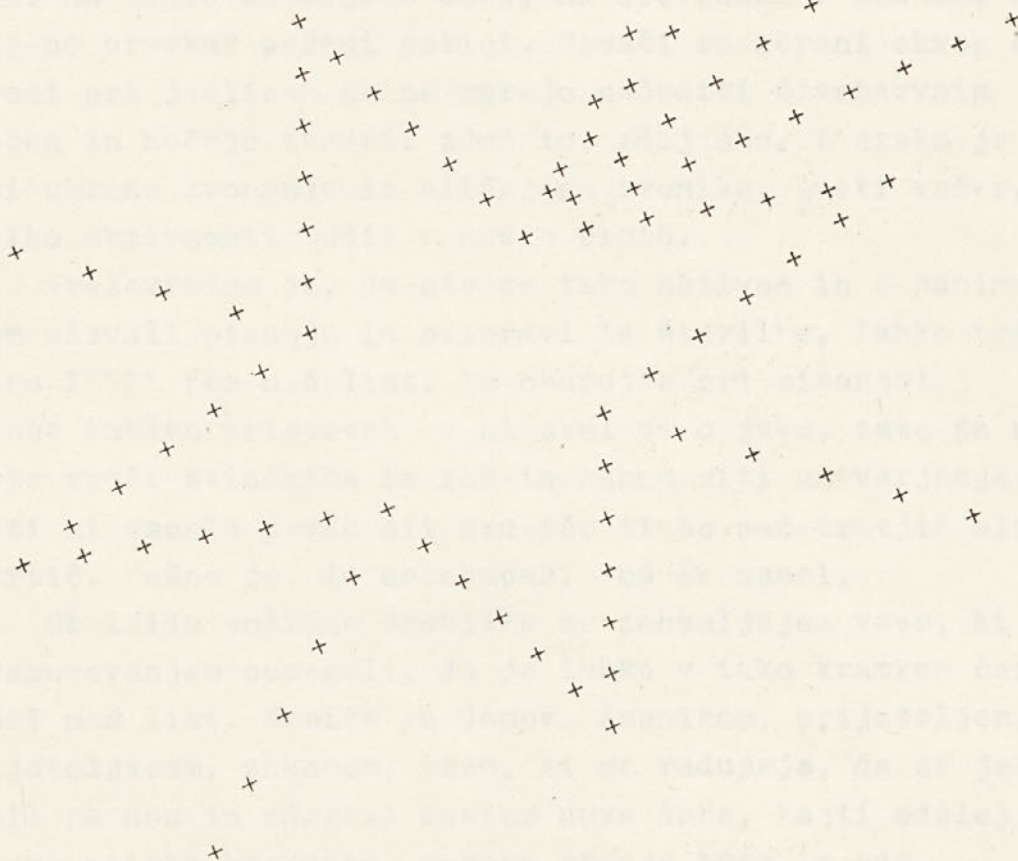
P A X

in terra

hominibus

bonae voluntatis

A l l e l u j a !

Vsemogočni Bog,
tvoja učlovečena Beseda nas je obsijala z novo lučjo
Naj odseva v naših delih,
kar se po veri sveti v naši duši.

Beseda urednika

Niti mesec ni pretekel in že je pred vami nova številka glasila ISKUP. To številko smo pripravljali v adventu, v enem izmed najlepših obdobij cerkvenega leta. Adventus - prihod, bližanje v človeku vzbuja občutje upanja, hrepenenja. Upanje pa je lastnost mladosti, lastnost močnega življenja, energije in mladostnega poleta za novimi, višjimi cilji. Za kristjane je največji cilj odrešenje in večno življenje, zato mora biti advent usmerjen prav v to, uslašen prav na to struno.

Bližajo se božični prazniki.orda ti negote uide misel na toplo zakurjeno sobo, na drevešček v lučkah, na vonj po pravkar pečeni potici. Domači so zbrani okrog mize, otroci pri jaslicah se ne morejo načuditi živobarvnim kipcem in hočejo zvedeti zdaj to, zdaj ono. V zraku je čuti ubrano zvonjenje iz bližnjega zvonika. Sveti večer, koliko skrivnosti budiš v naših srcih.

Valevredno je, da ste se tako aktivno in z zanimanjem odzvali pisanju in pripravi te številke. Lahko trdim, da so ISKUP res naš list. Ne obupajte pri pisanju! Mogoče kakšen prispevek ne ni zrel za objavo, zato pa ne smete vreči svinčnika iz rok in zanemariti ustvarjanja. Če ti ni uspelo prvič ali drugič, ti bo pač tretjič ali četrtič. Važno je, da ne obupaš. Poš že uspel.

Ob izidu božične številke se zahvaljujem vsem, ki ste z razumevanjem pomagali, da je lahko v tako kratkem času izšel naš list. Nesite ga domov, župnikom, prijateljem, prijateljicam, znancem; vsem, ki se radujejo, da se je Bog rodil za nas in odgrnil zastor nove dobe, kajti odslej ni nobena stiska brezupna, nobeno stanje brez izhoda.

Vsem bralcem želim, da doživijo skrivnost božične noči, v novem letu pa ljubeša zdravja in veliko božjega blagoslova.

Božnar Gene

BOŽIČ

Čeprav se je bližal božični večer, na ulicah malega mesteca ni bilo čutiti lepega vzdušja. Tnako je čutil tudi reven mož, ki se je sključen pomikal po ulici. Doma ima kopico otrok in kruha jim mora priskrbeti. Spotoma premišljuje, kako bi jim pregnal mraz iz drobnih teles. Toda upanje mu je kopnelo, čimbolj se je bližal koči, saj je vedel, da brez denarja v mestu nič ne bodobil. Bil je veren oče in vedel je, da bo lepo, četudi brez vseh dobrot. Zravnal se je in stopil skozi vrata, ki so zaškripala. Zavzdihnil je in se ozrl po otrokih in po ženi ter jih pozdravil. Odzdravili so mu, njihove oči pa so hudomušno mežikale. Oče je to takoj opazil, ni pa hotel ničesar reči. Premišljeval je, a mu nič pametnega ni prišlo na jezik, saj otrokom ni ničesar prinesel.

"Tonček, prinesi malo drv in naloži v peč, da nam bo toplo!" je rekla mati, "ti Marica pa prinesi tisti zavoj!"

Marica je prinesla velik zavoj in ga položila sredi izbe.

"Kje ste dobili?" je počasi vprašal oče.

"Pri nas je bila neka žena, gosposko oblečena, in je rekla, da je slišala za nas, da radi hodimo v cerkev. Vedela je, da smo revni, pa nam je prinesla darila za božič.

"No otroci sedaj pa le odprite!"

.....Na ulicah ne, doma je nastalo božično vzdušje.

Olbl Hafko

Iskrica

Vsa lepota zemlje in nebes je zajeta v tebi. Vso grenkost iz vsehčasov si ti izpil.

(Stara pesem o Jezusu)

PROTI BOŽIČ

Takrat, ko se je črni zgrudil
pod bičem belega,
takrat, ko je človek nosil na nožu
kri svojega brata,
takrat je poet zapisal:
svet je
grom smrti,
žareča laž,
plamteče žrelo vseh bolesti,
grdih strasti in
poželenja ...

Nihče mu ni verjel ...
Smejali so se besedam,
vprašali so ga: kaj je ljubezen?

S povešeno glavo je odšel
in kričal, kričal:

Pokopali ste jo,
ljubezen,
na pokopališču
podavljениh upov,
hotenj ...

TA SMEH!

Ta smeh!
mi razbija po glavi,
da se mi koža ježi;
Ta smeh!

KR /464-61/

NA IZPITE

Trideset, petintrideset, dvajset, deset. Stojimo. Pet, deset, dvajset, deset, dvajset

Visoke hiše, veliko hrupa, križišče, nekaj dreves, avtomobili.

V Ljubljano grem. Sprva vesela misel, a kaj nato polna negotovosti. Teden dni. Ali bom zdržal? Vse leto lahko zaigram. Ravnodušno se zganem na sedežu. Glava se mi pozibava na beli oblogi zglavja. Popravim si ozke hlače in vstanem. V Ljubljani smo. Glava mi postane težka.

Stopim iz avtobusa, vzamem potovalko in grem med ljudi: resni, nasmejani, žalostni, črni, beli, mutasti ... Toda jaz imam vsega in grem prostovoljno v ta pekel . Ljubljana - Zagreb avtobus odpelje ob petnajstih trideset, Ljubljana - Celje - Maribor avtobus odpelje Zvočnika ne slišim več. Stopam po Fiklošičevi. S kakšnim veseljem sem nekoč tu iskal kitaro, a sedaj ostajam ravnodušen. Ozki špičasti čevlji me žulijo, da že čutim, kakšne noge bodo zvečer. Potovalka me tlači, da skoraj ne čutim več roke. Zopet semafor! se razbudim in stečem čez cesto. Za ljudi se ne zmenim. Naj si mislijo o meni, kar hočejo: huligan, nepremišljen mladenič, vseeno mi je. Tromostovje, bogoslovje, stolno župnišče, mala veža, stopnice s preprogo, veža, kapela brez oken, z lučmi na potenciometer, ki utripljejo v sobah prijateljev, kot v diskoklubu. Vseden se, slab zrak mi sili v pljuča. Čakam večerjo. Jutri bodo izpiti.

Vipavec

Iskrica

Svet je prazen, če vidiš v njem le griče, potoke in polja. Šele pričujočnost Očeta naredi Zemljo za obljuden vrt.

V.M.Vrtovec

JAZ IN SEMENIŠČE

Sedim ob oknu in se grejem. Opazujem zasneženo Vipavo in po glavi mi roji kup misli. Nenadoma se vrata odpro in k meni pristopi sošolec. V prvem trenutku se zmedem, tega pa on ne opazi. Spregovoriva le nekaj besed in on odide iz razreda. Sam si rečem: "Moraš nekam ven na svež zrak, moraš!" Toda ne grem, ne grem. Zazrem se v zgradbo pred seboj in dalje premišlujem.

V tem trenutku se spomnim prihoda v semenišče. Spominjam se, kako sem se odločil za semenišče. Že doma sem si predstavljal, kako bo tu vse v redu, lepo in brez težav, misleč, da je Vipava nekakšno srednje veliko mesto, da bom lahko veliko videl.

Ta pot je bila ena mojih odločilnih poti, veliko sem stavil nanjo.

Vožnja v Vipavo je bila dolga, še kar zanimiva. Končno se je avto le ustavil pred dvema velikima zgradbama, ki sta med seboj povezani. Ko sem stopil iz avta, si nikakor nisem mogel predstavljati, da bom naslednja leta preživel v tem poslopju in v tem okolju. Že naslednji trenutek sem stopil skozi velika vrata in zagledal kip Matere Božje. Prešinilo me je: "No, vidiš, tu so tvoji upi." S starši sem stopil po stopnicah in naleteli smo na moža srednje postave, belih las. Predstavil se nam je kot rektor in nas povabil v sobo. Kasneje sem se namestil v spalnici in spoznal še ostale semeniščnike.

Drugi dan bivanja v semenišču je bil eden mojih najtežjih. Spoznaval sem hišni red, ki mi ni preveč ugajal in le težko sem ga sprejemal. Mislil sem, da se mi bo zmešalo, obupan sem bil nad vsem, celo nad samim seboj, k temu je seveda pripomoglo tudi domotožje. Dnevi so minevali in bilo mi je boljše.

Toda nastopile so še druge težave, ki sem jih že doma le s težavo reševal. Šolsko leto je namreč hitro minevalo in na koncu šolskega leta sem doživel najbolj kritične trenutke semeniškega življenja.

Šolske počitnice so bile zame zame nekaj posebnega, le da je ta čas brezskrbnosti prehitro potekel. Medtem sem se znova vživel v nekdanji način življenja in ko sem jeseni prišel nazaj v semenišče, sem postajal iz dneva v dan slabši. Vedno več je bilo napetosti med menoj in ostalimi. Vedno bolj sem se prepiral, vsakršno zблиžanje z drugimi sem odklanjal. Koliko sem premišljeval, se spraševal, kaj počnem tu.

Drugi so me prisilili, da sem začel razmišljati o sebi in kaj naj bi bilo v meni narobe. Po mnogih neprespanih večerih sem prišel k sebi, se znova zavedel, kaj tu počnem, čemu sem tu. Odpovedal sem se marsičemu. Stvari, ki so me delale dvoličnega, sem zavrnil. Sedaj vem, da sem zmagal, le da ta zmaga ni dokončna ...

Skozi tišino slišim rezek glas zvonca, ki me vrže iz objema spominov.

Dacrum

GOLOB!

Golob,
ptica od Boga,
v samoto me pelji,
ven iz prepira,
da tam bova skupaj
v tišini molila,
iskala svobodo,
pravico in mir:
tako bova svetu
prinesla mir.
S tem revež dobil bo plačilo,
obupanec roko,
dobrotnik bo plačan

Cofek

MIKLAVŽEVANJE

Letos se je v naši hiši zopet ponovilo miklavževanje. Ta stari krščanski običaj vsako leto razveseli veliko število otrok, pa tudi starejše.

Pri nas so si to skrb naložili maturantje, ki so, kar z gotovostjo lahko trdim, svojo nalogo dobro izpeljali.

Že vse od sobotne ure z g. rektorjem, ko je bil predlog potrjen, so bili maturantje nekoliko skrivnostni. Svoje ojačevalce so v ansambelski sobi nekoliko utišali, da ne bi kdo že pred njimi zapel programa. Tu pa tam se je komu razvezal jezik in je prav potihoma dejal: "Letos pa bo za Miklavža opereta". Vse je bilo lepo pripravljeno. Nestrpno smo pričakovali ta praznik, ki je bil res "edinstven". Že ob petih je zmanjkalo elektrike, kar je precej pripomoglo k dobremu vzdušju. Delovali so le tranzistorji in veseli jeziki dijakov. Ko je pet minut pred šesto prišla elektrika, je bila na izrecno željo Miklavža naznanjena večerja. Ob pol sedmih, ko smo s študijem hoteli nadaljevati, nas je zopet zatemnila redukcija elektrike. Zaradi elektronskega semeniškega ansambla je bilo ob drugem izpadu električnega toka objavljeno, da ne bo miklavževanja. Po razredih so se razvile skupinice tarokistov, ki so se ob svečah kar dobro počutile. Dobili smo še topli čaj in se v kapeli namolili in odšli spat. Ugodno je vplivalo rektorjevo dovoljenje, da se lahko nekoliko poklepeta v spalnicah. Od nas je odpadla spona, ki nas mori vsak večer, ko iščemo ravnovesje med klepetanjem, tišino in prefektom. Oddahnil se je tudi prefekt, ki išče sredino med opomini in prisiljenim mirom.

Naslednji dan se je v splošni negotovosti začel z jutranjo molitvijo, nadaljeval pa s pričakovanjem miklavža. Pripeljal se je v Diani z odprto streho, imel je škofovsko palico in mitro. Vsi so mu vzklikali in ploskali: Vsaj enkrat se je počutil priljubljenega med nami.

V veliko veselje vseh je stopil iz avta in se napotil v zbornico, kjer se je "pozanimal" za ocene, glavni ceremonial pa se je začel v zgodovinskem razredu, kamor so ga hudiči prinesli na nosilih.

Tam je bil glasbeni program, nato pa podeljevanje daril. Miklavž se je izkazal zelo velikodušnega. Po zaključni pesmi se je Miklavž poslovil in nadaljeval svojo pot. Ker pa smo bili že šestega decembra in Miklavž nima več navade hoditi okrog, se je dvignil v nebo, koj nato pa zopet prišel med nas, pa ne več z darili, marveč z ređovalnico.

Vipavec

POTROŠNIŠKI BOŽIČ

Že od nekđaj velja božič za družinski praznik. Na sveti večer se vsaka družina zbere pred jaslicami in moli rožni venec, premišljuje o dobrem Bogu, ki je poslal nam nevređnim svojega Sina.

Vendar mnogi samo zato teŹko čakajo božičnih praznikov, da bi malo bolje jedli, se bahali s svojimi novimi oblekami itd. Božič je tudi trenutek za trgovce, ki bodo predajali razne božične spominčke in služili teŹke denarce. Slednje je zlasti značilno za zahodne deŹele Evrope in severno Ameriko. Ti so Jezusa poniŹali, na njegov račun veliko ljudi bogati.

Božič nam ne sme biti samo denar in formalno praznovanje. O božiču se mora spremeniti na-še Źivljenje. Če hočemo, da bomo spremenili Źivljenje, moramo v svoji notranjosti izvesti prevrat. Svojo notranjost moramo očištititi z vsemi mogočimi "čištilnimi sredstvi". Odvreči moramo egoizem, sovraštvo, lenobo ... in pričkati Jezusa v špalirju miru, veselja in ljubezni.

Božič je v tem, da ubogi zemljani spremenimo svoje grešno Źivljenje v krepost. Božič je ena sama boŹja ljubezen, ki ljubi bolj, kot si kdorkoli more misliti: Bog nam je podaril svojega sina iz ljubezni do nas.

DAFZ 913

DAJ DAROVE NAM GOSPOD

Gospod, premalo verjem vate,
Zato ta dar mi daj,
da bom bolj veroval vate.

Gospod, premalo zaupam vate,
zato ta dar mi daj,
da bom bolj upal vate.

Gospod, premalo ljubim te,
zato ta dar mi daj,
da bom bolj ljubil te.

Gospod, premalo mislim nate,
zato moči mi daj,
da bom bolj mislil nate.

Daj darove nam Gospod,
daj darove te,
da spoštoval bi Te.

VICTUS IDIS

Iskrica

Vsakemu gori nekje neka svetla, svetla luč:
Kdor veruje in jo išče,
mu bo odprla oči.

(V.M.Vrtovec)

PLANINSTVO

Fantje se v semenišču poleg mnogih športov ukvarjamo tudi s hojo v gore. Da je ta šport med nami zelo priljubljen, nam pove že to, da so le redki, ki niso člani planskih društev.

V bližini Vipave je veliko možnosti za lepe ture. Marsikatero nedeljo se odpravijo skupinice na Nanos, na Čaven ali na Gradiško Turo. Ta je posebej privlačna, ker je v njej tudi plezalna pot, ki se pne tako rekoč iz samih vinogradov. Ker je tako dostopna in privlačna uporabimo marsikateri sprehod za vzpon po njej.

Tudi v počitnicah ta dejavnost med nami ne zamre, saj se večkrat dobijo skupinice, ki obišejo naše Alpe. Taka srečanja nas še bolj zbližujejo med seboj in z drugimi.

Naše delovanje je povezano s PD Vipava, ki nam kot dijakom SVŠ nudi tudi ugodnosti.

V lanskem šolskem letu je PD organiziralo alpinistični tečaj, na katerega so povabili tudi nas. Sedem se nas je udeležilo. Spomladi po končanem tečaju smo začeli tudi s plezanjem v steni. Gradiška Tura nam za to nudi veliko možnosti. Plezanje je postalo za nekatere prava poslastica.

Tečaj je bil večstransko koristen. Na njem smo se veliko naučili o prvi pomoči in reševanju, o vremenu v gorah, o nevarnostih ipd. Vse to nam bo koristilo pri vodstvu skupin v gore, saj se v gorah lahko marsikaj pripeti.

Zahvaliti se moramo tudi vodstvu SVŠ, ki z razumevanjem omogoča našo dejavnost.

Hoja v gore je zdrava. Toda v gore ne hodimo le po zdravje. Planinci dobro vemo, da tisti, ki enkrat poskusi, ni šel zadnjič. Neprestano ga vleče zopet gor. Lepote, zanimivosti vabijo. Hoja po gorah ne krepi le telesa, ampak tudi duha.

Referent

POTEPANJE PO KAMNIŠKIH

Prišel je težko pričakovani trenutek, ko smo končali z izpiti na državni gimnaziji. Po starem običaju se taki dogodki proslavijo, zato smo se odločili, da se odpravimo v hribe. Smer Kamniške Alpe!

Lepega sončnega dne se nas je peterica zbrala v Ljubljani na avtobusni postaji. Tu smo tudi izvedeli, da so v Kamniških še vse koče zaprte in da morajo obiskovalci imeti zimsko opremo. Te seveda nihče od nas ni imel. To bo še zanimivo, smo si mislili in stopili na avtobus za Štajersko. Tam smo ugotovili, da niti ne vemo, na kateri postaji moramo izstopiti. Sprevodniku smo nato dejali, da bomo izstopili na prvi postaji na Štajerskem, kjer se začne asfalt. Pri ugotavljanju te postaje je bila potrebna še pomoč šoferja, da smo ugotovili, da je to Nova Štifta. Ko smo prispeli tja, nas je že čakal Jože, da smo nato skupaj odšli k Janezu, kjer smo tudi prespali. Ko smo prispeli do Encnov, tako se pravi po domače pri Suhovršnikovih, nam je mati postregla z domačim žganjem. Sandi je tako pogledal v kozarec, da lune niti z dalnogledom ni mogel najti, v hlevu pa je bika zamenjal za kravo.

Naslednjega dne smo zarana vstali in jo s polnimi trebui in nahrbtniki ucvrli proti Lepenatki, odtod pa proti Velikemu Rogatcu. Pot se je vila precej navkreber, tako da smo do zgornjega Špeha prišli vsi zasopni in prepoteni. Kljub temu je tu prišla iz mladih grl pesem, ki je odmevala daleč po dolini.

Odtod nas je pot v glavnem vodila navzdol proti Lučam, kjer smo si ogledali župnijsko cerkev in po lepi navadi zavili v župnišče. Kljub župnikovi odsotnosti smo bili postreženi s toplo kavo. Seveda, tudi mimo gostilne nismo šli kar tako!

Dolga in strma je bila pot navzgor. Ubrali smo jo proti Raduhi. Dolge ure smo se potili, da smo prišli na višino dva tisoč metrov.

Na vrhu smo stopili v gosto meglo in se takoj spustili proti koči na Grohotu. Tu nas je lepo pozdravil dež, ki nas je nato spremljal še ves naslednji dan.

Poldruho uro kasneje smo bili že na toplem v Solčavi, v župnišču seveda. Prijazni župnik nam je razgrnil in na dolgo razlagal zgodovino farne cerkve, ki je grajena v gotskem stilu.

Od tod po asfaltni poti proti Logarski dolini. Dež je sicer prenehal, toda bilo je kar precej hladno. Prenočišče smo dobili pri kmetu Podbrežniku. Tam smo zlezli na senik in se zarinili globoko v seno. Ker je bila noč precej hladna je vse pošteno zeblo, razen mene, ker sem imel spalno vrečo. Naslednjega dne smo se odpravili peš po dolini proti Okrešlju. Na poti nas je dobil dež, da smo se morali zateči v kočo v Logarski dolini. Tu sta nas zaradi vremena zapustila Drago in Ciril. Kljub dežju nas je pet odšlo naprej. Od vrha do tal mokri smo prispeli do slapa pod Rinko, od tod skupaj pa še uro hoda do Okrešlja. V koči smo se preoblekli in odšli spat.

Naslednjega dne pa smo dočakali čudovito vreme. Okrog osme ure smo sopli skozi čudovito gorsko jutro proti Kamniškemu sedlu. Odtod sta Janez in Damjan odšla na Turško goru, ostali pa v kočo na sedlu in ju tam počakali. Namen smo imeli kreniti preko Planjave in Ojstrice proti Korošici, a so nam v koči odločno odsvetovali, ker nismo imeli opreme.

Ko sta se Janez in Damjan vrnila, smo se spustili v Kamniško Bistrico, kjer smo se ločili in odšli proti domu.

To potepanje nam je bilo v poduk, saj smo spoznali, da se brez opreme za dež, sneg in mraz ne splača in ne sme na pot v hribe.

Miro Mahnič

Iskrica

Svet je lep, zato je poln domotožja po sami Lepoti.

(V.M.Vrtovec)

IŠČI

Iskal sem zlato,
a ni ga bilo.

Iskal sem užitek,
a ni ga bilo.

Iskal sem družbo,
a ni je bilo.

Iskal sem ljubezen
in našel sem jo

To našel sem v bratu,
sestri, Bogu.

Cofek

BOG!

V hrupu mest,
cest in betona,
iskal sem tisto,
kar bi zvenelo: SVOBODA!

Iskal sem Boga
z njim srečo in mir.
Mi dal je življenje,
veselje in srečo.

Cofek

OB PRAŠNIH JASLICAH

Božič, čudovit praznik. Adventno hrepenenje se je uresničilo. Kar smo štiri tedne premišljevali, nam sedaj stopa pred oči. Božja ljubezen se je razodala. Poslala je svoj sad na zemljo, da bi se izničil in odrešil svet.

Stojim pred jaslicami. Nisem sam. Ob meni so ljudje, ki molijo novorojeno božje dete. Kakšna skromnost! V stari, iz desak zgrajeni štalici, leži kip božjega Deteta. Roke razteza in pozdravlja svet, revne. Kipec je še prašen in prste ima razbite. Ob Detetu stoji Marija. Vsa srečna je, da je svetu posredovala Odrešenika. Moli ga. Jožef se sklanja nad Detetom: pravi skrbnik. Tudi on je srečen, da lahko skrbi za Odrešenika sveta. Daje mu vse, kar ima, ljubeč pogled. Novorojenemu Zveličarju se klanjajo ovce. Vse upira pogled vanj. Tudi ljudje se zgrinjajo okoli jaslic in strmijo vanj. Vsem je On zelo blizu, le meni je tuj, zelo tuj. Kako naj ti prašni, okrnjeni, stari kipci pričarajo božjo ljubezen? Tega ne morem doumeti. Ob meni so otroci, ki s sklenjenimi rokami molijo. Vsem je Jezus blizu, tako lep, tako domač. Prav tak je, kot njihov mlajši bratec. Radi ga imajo, zato imajo radi tudi Jezusa. Ob meni so matere, ki čutijo z Marijo, ker otrok živi, ker je zdrav. Očetom je bliže sveti Jožef, ki skrbi za ženo in otroka. Skrbi zbližujejo očete z Jožefom in po njem z božično skrivnostjo.

Stari ljudje, ki jih je življenje utrudilo se zgrinjajo ob jaslicah. Veliko jaslic so dočakali, veliko božičev. V težavah so klicali na pomoč Marijo, priporočali so se sv. Jožefu, častili Jezusa. Je tudi tem božič blizu? Je. Prisluhnem glasu stare ženice: "Kako malo ljudi je! Še med vojno nas je bilo v cerkvi več. Nič jim ni več do božiča. Za nas pa je bil vedno lep, zelo smo ga pričakovali", je končala in potegnila iz žepa rožni venec. Soseda je prikimala. Tudi jaz bi prikimal, a me je bilo sram pred ostalo mladino. Božič? Samo za nedolžne otroke, trpeče matere, skrbne očete in izkušene starke?

Nekaj se v meni zgame. Začutim, da mi je Jezus bližje: zame se je rodil in daroval! Sproži se mi cela vrsta misli, ki mi dajo občutek božje bližine. Srečen sem. Molim. Poglobil sem se v skrivnost odrešenja in nisem niti opazil, da je prišlo v cerkev toliko ljudi, med njimi tudi mladine ... Zazdelo se mi je, da je Jezus še bolj razprostrl okrnjene in prašne ročice: da še bolj vabi k sebi.

Deodorum

LUC

Luč hočem biti,
ki sveti napoti.
A težko je goreti,
ko burja rohni.

Težko je goreti za vse,
goreti sredi temé.

Chercher

PRIDI

Kakor pade sneg na zemljo,
prišel je meni glas:
" Pridi v službo mojo,
službo najlepšo!"

Chercher

LILIJANA COSI- PLESALKA, KI ŽIVI EVANGELIJ

35 - letna Lilijana Cosi je svetovno znana baletka. Do nedavnega je nastopala, kot prva baletka milanske Scale. Nastopala je po vseh največjih odrih sveta. Drugega oktobra je odprla baletno šolo v Reggio Emilia. Lilijana je poleg tega zelo duhovno bogata. Sama pravi: "Umetnost je le takrat resnična, ko je povezana z globokim duhovnim življenjem, ko je povezana z Bogom po bratih!"

Vprašanja, na katere je odgovarjala sodelavcu italijanske katoliške revije "Rogate ergo".

1. Lilijana Cosi, vi ste v življenju jasno izbrali balet. Zakaj?

Nisem se rodila z umetniškim ognjem v žilah, kot pravijo, poleg tega sem bila ob prvi odločitvi premlada in lahkomiselna, da bi mogla ustvariti jasen načrt prihodnosti. Začela sem vaditi pri starejši baletki Madame Sirone, da bi me pripravila za nastop na neki šoli v Milanu. Razen tega prihajam iz družine, ki ni imela nikakih izkušenj na tem področju, iz mirne družine, ki je bila prisiljena prebaviti mojo umetniško kariero, ki je združena z velikimi žrtvami ne samo od moje strani, ampak tudi s strani mojih domačih. Znano je, da je umetnost sovražnica mirnega življenja za vse, ki jih zares zagrabí. Za baletko je telo kot čopič za slikarja, se pravi, je instrument s katerim posredujemo občinstvu duha naše umetnosti. Zato ga je treba uriti, da postane ubogljivo. Napetost med materijo - telesom in duhom - umetnostjo, je često zelo utrujajoča. Po drugi strani je tudi res, da mora duh nujno skozi napor in trpljenje, če ga hočemo razumljivo razodevat. Še več, duh je tisti, ki mora podpirati in osmisliti naše vsakdanje napore življenja. Ni slučaj, da v zvezi z umetnostjo rada uporabljam besede "duh" in "duša". Umetnost je skrivnosten znak nečesa, kar presega človeka. Prav zato tako rada igram - plešem.

2. Vi ste kristjanka. Kako povežete balet s pristnim krščanskim življenjem?

To pomeni, postati boljša plesalka. Na primer: biti kristjanka mi pomeni, pripraviti se na nastop, ki me čaka čez nekaj ur, kot bi bil zadnji. Zato se čutim dolžno, da posredujem, kar je v meni najplemenitejšega.

Ko tako živim in delam, se mi dogaja, da med predstavo čutim, kakor da bi delček moje duše prehajal na občinstvo, do zadnjega udeleženca - gledalca, ki sedi v kotu dvorane: to je nedopovedljiva vez, ki nas medsebojno združuje in bogati. Tudi estetika gibov prinaša zadoščenje vsakemu, ki ima koliščkaj okusa za lepoto. Mislim, da lepota, ki je božji dar, privlači in prevzame vsakogar. V dobi, ko je materializem skoraj pogazil človeka, se mi zdi to zelo pomembno.

Moje krščanstvo vpliva tudi na odnose s sodelavci. Nesoglasja in nagajanja so pogosta v naših krogih, toda vera mi pomaga, da premagujem vse napetosti in prinašam drugačno vzdušje v igralsko skupino.

3. Balet je torej vaš poklic in edini način vašega umetniškega izražanja.

V balet bi rada prelila tisti "nekaj" moje duše, ki ne umrje. V katerikoli vlogi, čeprav nekoliko dramatični, kot npr. v "labodji smrti" skušam izraziti najprej kraljevsko dostojanstvo in lepoto te osebnosti, ki je zame nekoliko simbolična, in šele nato bolečino in tragedijo smrti. Na ta način bi rada podarila, kar je najlepšega na zemlji: človeško dušo.

Pisatelj in pesnik razodevata svoj jaz s pisano besedo, slikar s črto in barvo, jaz odkrivam svojo dušo s plesom, ker pač nimam na razpolago drugega sredstva. Zdi se mi pa, da je to najpopolnejše izrazno sredstvo - človeško telo. Tudi, ko dnevno vadim pri drogu, ko študiram in pilim držo, ne delam tega nagonsko, ampak vedno z namenom, da bi svoje telo naredila bolj prožno in pripravnejše za umetniški izraz na odru.

Ples je izraz duha, sicer ostane še tako izpopolnjena tehnika namen sama sebi, nekaj mrzlega in brezdušnega. Nastop na odru je prelivanje duše igralca in gledalca. Če ni tega prelivanja med enim in drugim, ne moremo govoriti o umetnosti.

4. Vi govorite o ljubezni. Kako, da si niste ustvarili svoje družine?

Zato, ker je umetnost postala zame družina. Tudi duhovno se lahko kdo čuti mati in žena. Med 18. in 20. letom se mi ni zdelo nič lepšega od družine, kjer sta mož in žena drug za drugega in predstavljajo otroci krono te njune medsebojne ljubezni. Toda dogodki življenja so me privedli do tega, da sem morala postaviti v službo baleta prevelik del same sebe. Verjetno ne bi zmogla več tiste oblike čustev, ki jih mora žena in mati gojiti do moža in družine, ne da bi s tem bistveno prizadela svoje umetniško ustvarjanje.

Ne da bi se dobro zavedala, sem naredila izbiro: vse bogastvo svojega telesa in svojih čustev sem usmerila k drugačnim idealom. Tudi ženskost in materinski čut dobi tako svojo izpopolnitev, ker se uresničita na bolj univerzalen način. Ker nimam svoje družine, sem lahko bolj celostna do drugih, do plesa, do občinstva, prosta vsake osebne strasti. Rada mislim, da je ves svet ena družina, zato se čutim, da pripadam vsakomur. Tudi zadnji izmed občinstva, ki sedi v zadnjem kotu dvorane, mora čutiti, da sem vsa zanj. To ni bila zame odpoved, pač pa izbira. Jasno sem videla križišče in obe smeri: ko sem spoznala, da je oder moje življenje, sem izključila vsak kompromis in brez oklevanja šla po tej poti. V predanosti odru je vključeno tudi poučevanje. To me zelo privlači. V zadoščenje mi je, ko vidim, da skoraj iz nič klijejo talenti in se nato razvijejo do vrhov popolnosti.

(Prevedli semeniščniki)

Iskre : glasilo semeniščnikov v Vipavi

Leto : XI

Številka : 2 20. XII. 1978

Naslov uredništva :

Vipava 149 65271 Vipava

Urejata : Božnar Cene

Likar Bojan

Mentor : Otmar Črnilogar

Tipkal : Likar Bojan

Razmnoženo : v 120 izvodih

Tisk : Prelec Marjan

Božnar Cene

Petrič Janez

Krečič Primož

3

3

3